Lahari Communique
NEWS LETTER FOR PRIVATE CIRCULATION AMONG THE LEGAL FRATERNITY

Volume 13 February 2002 Part 11

Justice Kuranga made CJ

Mr. Justice K.H.N. Kuranga of Karnataka High Court has been elevated as Chief Justice of Chattisgarh High Court. A farewell function was organised by the Karnataka High Court in this connection on February 4, 2002. Speaking on behalf of the Bar Chairman of Karnataka State Bar Council Mr. V. T. Rayaraddi recalled the services rendered by Mr. Justice Kuranga both as a lawyer and as a judge. Mr. Raddi said that "The Judge had endeared himself to the members of the Bar for the warmth and courtesy shown to the lawyers, specially to the junior members of the Bar". He wished Mr. Justice Kuranga all the best in his new assignment. Justice Kuranga in his reply recalled the help and co-operation of several members in making his career a success. He specifically mentioned the name of Mr. Justice Ramajois who guided him early. He also profusely thanked members of the Bar and the Bench for extending their co-operation. In a function held in Rajbhavan at Raipur on 14.2.2002 Mr. Justice Kuranga took oath of office before the State Governor. Amongst others the function was graced by the State Chief Minister Mr. Ajith Jogi, Judge of the High Court, cabinet ministers and a host of other dignitaries. Mr. P.G.C. Chengappa, an advocate from Bangalore Bar, Mrs. P. G. Gowri Kuranga were also present on the occasion.

Appointed as VC

The Governor of Karnataka appointed Mr. V. B. Coutinho as the Vice-Chancellor of Gulbarga University. Mr. Coutinho was functioning as the Deen, Faculty of Law, Bangalore University prior to his appointment. He assumed charge of the new office on February 18, 2002. The appointment is for a period of four years.

Karnataka Rent Act protects deserving poor - Justice N. Kumar

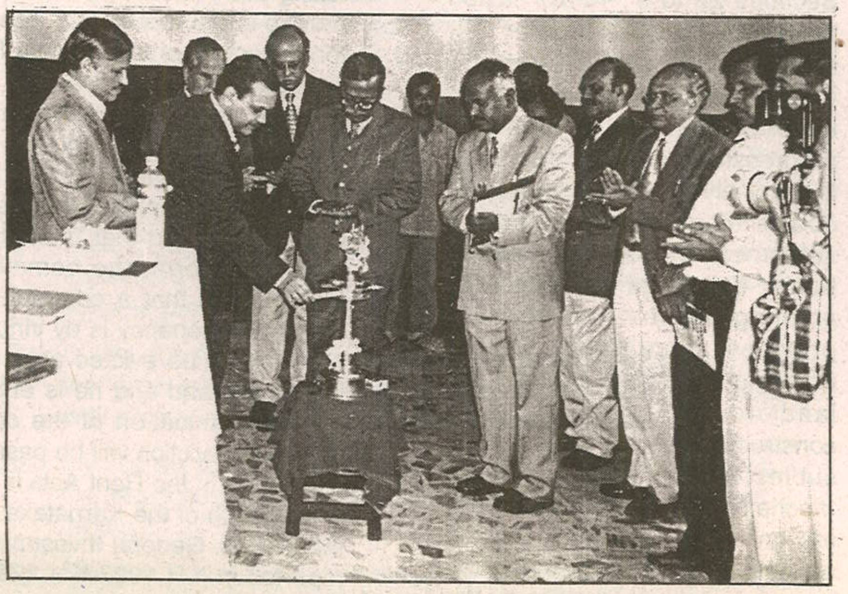

Bangalore, February 2 : While describing the Karnataka Rent Act, 1999 as a progressive legislation Mr. Justice N. Kumar, Judge of the High Court of Karnataka, said that the enactment has brought about a bloodless coup with regard to rented premises and the eviction of tenants. He was speaking at a seminar on Karnataka Rent Act, 1999 organised by The All India Advocates Association, Bangalore, which was attended by about 300 delegates.

The programme started with an invocation by Ms. Jayasri, Advocate. President of All India Advocates Association Mr. Bhaktavachala welcomed the guests and briefly explained the background in which this seminar was organised. Mr. Justice N. Kumar inagurated the seminar by lighting the lamp.

In his inagural address Justice Kumar prefaced the fact that the views expressed by him are purely personal and the delegates need not draw any inference that either he is prolandlord or protenant. Tracing the situation prior to 1961 when different parts of Karnataka being governed by the Bombay Rents, Hotels and Lodging House Rates Control Act, 1947, the Madras Buildings (Lease and Rent Control) Act, 1949, The Mysore House Rent and Accomodation Control Act, 1951, the Coorg Buildings (Lease and Rent Control) Act, 1951 and the Hyderabad Houses (Rent, Eviction and Lease) Control Act, 1954 he said that the Karnataka Rent Control Act, 1961 was enacted to bring in uniformity in respect of the control of rents and evictions, for the leasing of buildings to control rates of hotels and lodging houses. Considering the paucity of urban accomodation and the migration of rural population into urban areas the said Act was found necessary in the form of statutory control. In fact Act No. 22 of 1961 which was primarily intended as a temporary feature stood test of time for more that four decades after the application of the said Act was extended from time to time.

While the Transfer of Property Act has given unfettered right to the landlords to eject tenants the rent control legislations brought in regulation in respect of tenanted premises, thereby providing protection against indiscriminate eviction from the rented premises. These enactments known as social piece of legisla-

See page 2

Training Course for Lady Advocates

On 9.2.2002 Mr. Justice N. K. Jain, Chief Justice of Karnataka High Court inagurated 8 days training programme for women Advocates at Karnataka Judicial Academy, Bangalore. It was organised by Indian Federation of Women Lawyers (IFWL), Karnataka under the agies of the Karnataka Judicial Academy.

Ms. Sheela Anish, President, IFWL in her welcome speech explained it as an attempt to empower women lawyers for better service of community. In his inaugural address Mr. Justice N. K. Jain expressed hope that this type of training programmes will help young women Advocates to move forward with confidence. "Do not think you have studied everything in this training programme, Learning is a continuous process and law is not static. You should always keep your eyes and ears open" He added.

Advocate General Mr. A. N. Jayaram addressed the gathering. He stressed on the importance of refreshment courses in law. Mr. Justice P. Viswanatha Shetty also attended the function as a guest of honour. Judges of High Court and subordinate courts also attended the inagural ceremony.

About 50 Lady Advocates participated in this eight day training programme which included afternoon practical sessions. Apart from legal topics this training programme included communication in Englich and tips to become a successful Advocate, which concluded with a valedictory function on February 16, 2002. **Report : K. Suresh Babu**

> A just law is a man-made code that squares with the moral law or the law of the God. An unjust law is a code that is out of harmony with the moral law
>
> **- Martin Luther King**

Karnataka Rent Act protects deserving poor

From Page 1

tions attempted to remove the caste, religious, social and economic disparities and made a deep inroad into the contractual rights of parties. Considering the fact that eviction of a tenant was not easy unscrupulous parties misused this protection. As a result the courts started intervening to provide a level playing field to the landlords and tenants. Interpretation by courts in respect of heritability of tenancy, bonafide and reasonable requirement, comparative hardship, partial eviction, application of Sec.31 of the KRC Act, 1961 and declaration of Sec.14 of KRC Act, 1961 as ultravires a plethora of decisions came up. As a result people felt discouraged to undertake construction of new buildings and virtually house construction activity came to a standstill. In the light of these developments and the economic liberalisation policies followed by the governments, particularly in 90's, the Economic Administrative Reforms Commission and the National Commission on Urbanisation recommended to reform the rent legislation in the way that balances the interests of both the landlords and tenants and also stimulate future construction activity. In this background the Karnataka Rent Act, 1999 was adopted by the state to provide for regulation of rent and eviction of buildings in certain areas of the state and for the matters connected therewith or incidental thereto.

Describing the new rent act as progressive Justice Kumar brought out the salient features of the Act which amongst other things included (a) unlike the old Act the new Act is a permanent Act, (b) leasing activity is taken out of the purview of the Act for the first 15 years of construction of the premises and when renovation of the premises is made to an extent of 75% the Act is not applicable, (c) by leaving out residential premises the rent of which is above Rs. 3,500 per month in the areas covered by Karnataka Municipal Corporation Act, 1976 and above Rs. 2000 per month in other areas and a commercial building having plintt area exceeding 14 sq. metres and the premises which are less than 15 years old the Act has intended to give protection only to poorer sections of the society while leaving other sections to be governed by contractual obligations, (d) definition of "family" has been done by including the dependants, (e) even a sub-tenant and any person continuing in possession of the premises has been brought under the definition of 'tenant', (f) heritability of tenancy is restricted, (g) compulsory registration of rent agreements and estate agents is helpful in resolving unnecessary disputes, (h) legal presumption with regard to the landlords petition for eviction, (i) special mode of eviction provided under Sections 28 to 31 would hasten the eviction proceedings and (j) special provision regarding recovery of possession provided under Sections 35 to 40 is also progressive. Likewise Sec.44 of the Act gives greater leeway to courts to promote negotiated settlement of disputes. Justice Kumar concluded his speech by pointing out that the new Act provides companies to get immediate eviction, permits the landlord to put up new construction, vacant lands can be subject matter of eviction and mechanisms of Lok Adalats are recognised by the Act. He pointed out the grey areas of legislation which require consideration by the Bar being applicability of new Act to pending legislations, concept of deemed rent and contractual rent, filing of affidavit by the landlord and the presumptions in his favour and requiring the tenant to seek leave of the court to contest eviction proceedings by setting out his defence etc.

Mr. S.K.V. Chalpathi opined that since the new enactment affects the large society Bar Associations should have deliberated the draft bill and forwaded their suggestions to the Government instead of inviting a situation wherein the enactment had to be analysed post-facto. He was of the opinion that the Bar Associations should constitute committees to act as vigilance cells which would scrutinise the legislative bills in advance and recommend suitable changes to the bill. He also felt that there was no sufficient material before the Government before such a major legislation could be enacted.

Mr. Chalapathi said that though the enactment cannot be condemned wholesale the draconian provisions in it requires to be objected to. He opined that the Government has failed to achieve the objective of giving protection to

See Page 4

Karnataka Rent Act, 1999

A. G. Holla, Senior Advocate

28. In this connection, I would like to bring out a point which should have been clarified or provided for by the legislature. The content of the old Sec. 21(1) and that of the new Sec. 27 (1) is the same in substance.

"Notwithstanding anything to the contrary contained in any other law or contract, no order or decree for the recovery of possession of premises shall be made by the court, District Judge or HC in favour of a landlard against a tenant save as provided in sub section (2)".

29. This means there is a prohibition for passing any order or decree by the Court for recovery of possession of any premises from the tenant which pre-supposes that the landlord has a right to recover possession otherwise. It is only when the landlord gets a right to possession of premises under common law, he is prevented from taking such possession except as stated in sub section (2) or the proviso under the old Act. Therefore, the provision is mainly meant for protection of the tenants from eviction by the landlords under common law viz. : Transfer of Property Act. That is the very purpose of rent legislations in general in India. In this connection the decision of the Supreme Court, Gian Devi Anand vs. Jeevan Kumar, reported in AIR 1985 S. C. 796 (5 judges) which has been referred to in the beginning should be looked into. The Supreme Court has stated that "though provisions of all Rent Control Acts are not uniform, the common feature of all the Rent Control legislation is that a contractual tenant on the termination of the contractual tenancy is by virtue of the provisions of the Rent Acts not liable to be evicted as a matter of course under the ordinary law of the land and he is entitled to remain in possesssion even after determination of the contractual tenancy and no order or decree for eviction will be passed against a tenant". This philosophy underlined in the Rent Acts is also followed in the Karnataka State. A full bench of the Karnataka High Court in the case Ramakrishna theratre vs. General Investment and Commercial Corporation Ltd. reported in ILR 1992 Kar 1296 has opined as follows :

A reading of the Sec.21(1) of the Rent Act shows that there is complete prohibition against recovery of possession of any premises from the tenant. There is prohibition against passing any decree or order for the recovery of possessions by any court or other authorities. To pass a decree or order a proceeding should be initiated under the oridinary law. To institute any proceeding in any court or other authorities there should be a cause of action. If any such proceeding instituted by the landlord under the general law in any court or other authority, such Court or Authority ought not to pass decree or order for recovery of possession of the premises from the tenants. That means, the landlord under general law should have right to institute proceedings from eviction and he should have a cause of action. In the case of a perpetual lease the landlord does not have such a right or cause of action to institute proceedings for eviction unless under the terms of the lease itself such a right accrues to him. Therefore, if he cannot institute proceedings for eviction he does not have right to possession. Hence, the question of recovery of possession does not arise and Sec. 21 of the Act does come into play.

30. However in a subsequent decision the full bench of Karnataka High Court in M/s. Bombay Tyres International Ltd. vs. K. S. Prakash reported in ILR 1997 Kar 111 has opined that the landlord is entitled to an order of eviction if he satisfies one or other conditions mentioned in Sec.21 of K.R.C. Act notwithstanding the fact the lease under which the tenant is in possession of premises and it is not expired on the date when the application for eviction is filed. This later full bench has relied upon for this a decision of the Supreme Court reported in ILR 1994 Kar 1659 and also has held that the earlier full bench case is no longer good law in view of Supreme Court decision. However, in the said decision on facts there was a decree for eviction of a tenant which had become final. The Supreme Court has clearly said in para 12 having regard to the facts of the case, that the "effect of Sec.21 of the Act on the contract entered into between the parties need not be gone into". Further, there was an appeal against the later full bench decision (ILR 1997 Kar 111) to the Supreme Court. The Supreme Court after refering to the controversy in the decision of 2 full benches of Karnataka High Court states as follows :

See Page 3

News Focus

❑ On 2.2.2002 Sri Allum Veerabhadrappa, President, KPCC inagurated an Advocates convention organised by legal cell of the congress party at Devanga Sangha Bangalore. Sri H. M. Mariyappa, Secretary AAB, presided over the function. Ministers, legislators and Advocates participated in the convention.

❑ On 5.2.2002 AAB had organised a programme "Face to Face" in the High Court Unit in connection with Kanakapura Parliamentary by election. Sri Allum Veerabhadrappa, President KPCC, Sri Ramachandra Gowda, Vice-President State BJP and MLC and Sri K. H. Srinivas leader of JanathaDal (U) legislature party in Karnataka expressed their views. Sri K. N. Subba Reddy, President AAB, presided.

❑ On 7.2.2002 Mr. Justice M. F. Saldanha, Judge, High Court of Karnataka inagurated a free health check-up camp organised by AAB in its city unit. Dr. A. Maalaka Raddi, hon'ble Minister for Health & Family Welfare, Government of Karnataka was the chief guest. Sri K. N. Subba Reddy, President AAB, presided.

❑ On 19.2.2002 AAB, Mayohall unit, had organised a function to give a sendoff to Mr. D.V. Shet, Addl. Judge, Bangalore City Civil Court (CCH 20) who was transferred as the presiding officer of family court, Gulbarga.

❑ *On account of bye election to* Kanakapura Parliamentary Constituency the state government declared general holiday for all offices and establishments in the constituency as well as Bangalore metropolitan area on 21.2.2002. Consequently all courts remained closed within these areas for a day.

❑ On 22.2.2002 Dr. R. C. Srivyas, consulting Cardiothoracic Surgeon, Manipal Heart Foundation addressed the members of AAB High Court Unit ont he subject "How strong is your heart?" Mr. Justice M. F. Saldanha was the chief guest. Mr. K. N. Subba Reddy President AAB was in the chair.

❑ On 28.2.2002 Mr. Justice N. Kumar addressed the members of AAB High Court unit on The Rent Act, 1999. Mr. K. N. Subba Reddy, President AAB, presided.

Miscellany

❑ M/s. M. G. Kumar Law Firm has introduced a 'Legal Helpline' service for legal solutions, legal management and legal advice. Ph. : 0900447007

❑ With effect from 15.2.2002 M/s Ramesh Kumar & Associates, Advocates opened a new law chamber at No. 117, Srikrishna Complex, 12th 'c' main, 6th Block, Rajajinagar, Bangalore - 560 010. Phone : 3223082

Karnataka Rent Act, 1999

From Page 2

"On the facts of this case we do not propose to decide the larger question as to whether the decision of the Karnataka High Court in Sri Ramakrishna Theatre case (ILR 1992 Kar.1296) is still good law, or stands overruled by the later decision of this court in Sri Lakshmi Venkateshwara Case (1994 (2) SCC 674). We leave the larger question of law open, to be decided in an appropriate case on a future occasion. Since the tenancy in this case stood terminated and the findings regarding bonafide need of the landlord and other aspects are in favour of the landlord, with which we concur, we are of the view, that the special leave petition is without merit".

31. Therefore, as far as the case is concerned, the decision of later full bench merges with the decision of Supreme Court. Therefore the earlier full bench of Karnataka High Court cannot be stated to have been overruled. Then the question is as to which of the views expressed by the 2 full benches is correct. The controversy as to whether, when the contractual tenancy still subsists, an application before the Rent Court can be filed for eviction under one of the grounds mentioned therein, as the content of the main provision Sec. 27 (1) of the new act is the same as contents of provision of Sec. 21(1) of the old Act, I am of the opinion that unless there is a right to possession to the landlord under the common law he cannot file a suit for recovery of possession under Sec. 27(2). Having regard to this controversy, it is highly desirable that the legislature should put an end to this controversy by enacting a suitable provision in that respect.

32. In fact, the Model Rent Control Law, exempts all tenancies where the lease extends beyond 20 years which has been over looked or deliberately omitted and the controversy continues.

33. I would like to bring to your notice one more blunder committed by the draftsmen of the new Act. Sec.46 - Revision which is as follows :

Sec.46(2) does not define the scope of interference by the District Judge whereas Sec. 46(1) mentions "satisfying itself as to the legality or correctness of such order". Sec.46(2) does not mention it. I take it as inadvertant omission to include the said clause int he provision overlooked by all concerned. It is necessary to bring it to the notice of the Government and get it corrected, as otherwise the provision means nothing and susceptible to speculative interpretations.

to be continued

Appointments

The following senior/junior counsels have been empanelled as special counsels to represent CBI cases in Bangalore for a period of one year from the date of their assumption of charge or disposal of the cases, whichever is earlier. The notification appointing the special counsels is dated Feb' 20, 2002.

Senior Counsel

1. Mr. Y. R. Jagdeesha
2. Mr. S. N. Satyanarayana
3. Mr. M. C. Ravikumar
4. Mr. H. P. Leeladhar
5. Mr. P. S. Dinesh Kumar

Junior Counsel

1. Mr. R. Sharathchandrarma
2. Mr. B. L. Sanjeev
3. Ms. P. Shylaja
4. Ms. K. R. Meena Kumari
5. Mr. R. Mallaiah

Advocate Sentenced

The X Addl. CMM Bangalore has sentenced Mr. R. Sampath Kumar (35), Advocate, of Kariyammana Agrahara, Varthur Hobli, Bangalore South Taluk, after convicting him for an offence punishable under section 420IPC. The sentence of simple imprisonment is for a period of 2 years.

One R. Ashok, resident of Kalyan nagar, Bangalore paid Rs. 17,50,000 in connection with the purchase of 25 acres of land along with his associate one Hanumanthaiah. According to the complaint the Advocate posed himself as a real estate agent offering to procure the land. However, no land was acquired and the money ws not repaid when the cheque drawn by the Advocate got dishonoured. The court held that the charge against the Advocate was proved by the complainant.

Ms. BJG Sathyashree, receiving prize from Akhila Karnataka Ravichandran Fans Association. See report published Jan' 2002 part.

Welfare Measure

You are aware that an Advocates Block, with six wards and twelve beds, has been functioning in the Victoria Hospital, Bangalore. Members of the Society and their dependents are eligible for admission. Needy members can avail the facility by obtaining letter from the Society. Charges of Rs. 50/- for non A/c and Rs. 100 for A/c accomadation requires to be paid in respect of in-patients.

Weddings

We are glad to report that :

❑ On 1.2.2002 Mr. Aditya Sondhi, Advocate, married Ms. Doel at Bangalore.

❑ On 17.2.2002 Mr. B. S. Gururaj, Advocate, married Ms. S. Manjula at Bangalore.

❑ On 22.2.2002 Mr. G. D. Srinivas, Advocate, married Ms.M. K. Vibha at Bangalore.

Campus Watch

❑ Karnataka Home Minister Mallikarjuna Kharge noted that there is a need for change in criminal justice system to keep pace with the rapid changes in society. "We are setout to create an awareness of intellectual property rights by aiming to make Karnataka a piracy-free state" he said. Mr. Kharge was delivering the inaugural address at the two-day Judges Round Table on **"Intellectual Property Rights, Information Technology and the Law"** at the National Law School of India University in Bangalore on February 16, 2002. Mr. Justice B. N. Kirpal, Judge, Supreme Court of India in his address called for speedy education at the conceptual level on IPR and new developments in IT for Judges.

❑ On 23.2.2002 Visweswarapuram College of Law conducted a seminar on Lok-Adalats and legal literacy programmes.

Congratulations

Ms. Soujanya d/o A. C. Ramamoorthy who successfully completed her LLB from Bangalore University Law College has many achievements to her credit. She secured First Rank in LLB with 66% of marks. She is also a diploma holder in Computer Applications. She carried out a study on "Judiciary and need for public relations" (with special reference to the legal Services Authority) Ms. Soujanya who took part in various model parliament competitions, now pursuing a post graduate course in Public Relations at the BHB College of Communications and Management, Bangalore. All through her academic career she maintained a good track record.

Office Accomodation

Office Accomadation available with 450 square feet carpet area. Well furnished with cabin, split a/c, networked for computer and EPABX in first floor, behind Dharmaraya Temple, Sadar Patrappa Road Cross.

Contact :
Mr. Kishore Kumar
Ph. : 9844067770

Best Wishes

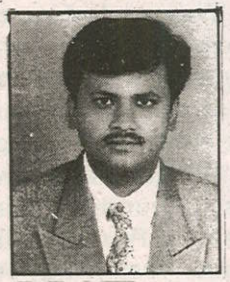

- Bangalore City District Congress Committee, Human Rights Department, has appointed Sri C. Gnanamurthy, Advocate, as the President of the Human Rights Department, Hombe Gowda Nagar Block.
- Sri V. R. Harish, Advocate, has been appointed as the Secretary of Weavers Cell of Bangalore City District Congress Committee.

Rent Act protects

From Page 2

the tenants. He was of the opinion that instead of empowering the Rent Controllers to adjudicate upon important aspects like fixation of standard rents, deposit of rent, restoration of ameneties etc. the Civil Judges (Jr. Div.) should have been given jurisdiction to entertain these aspects. Besides Mr. Chalapathi also analysed the important provisions of the Rent Act, 1999.

Mr. S. Sreevatsa, Advocate, in his speech remarked that "a reading of the Karnataka Rent Act discloses at first flush that nothing could be farther than the truth than the statement of objects and reasons for which it was enacted. It is said that there is no crueler tyranny than that which is perpetuated under the shield of law and in the name of justice". He was of the opinion that by enacting Karnataka Rent Act, 1999 a delibarate attempt has been made to purge common people from urban areas. The Government officials who are expected to act as trustees of common people have betrayed the trust reposed by the tenants.

Mr. K. N. Kesavanarayana, the Principal Judge, court of small causes, was of the opinion that the main objective of Karnataka Rent Act, 1999 seems to be to stimulate construction activity in urban areas.

Mr. R. B. Sadashivappa, Advocate, felt that the new enactment has been drafted keeping 'only rich in mind'. According to him the new enactment was wholly only unnecessary. He was of the view that Karnataka Rent Control Act, 1961 had stood the test of time and with few modifications the old Act could have been allowed to continue. He was critical about the various provisions of the Karnataka Rent Act, 1999 which had tilted the balance in favour of the landlords. Most of the protections given to the tenants under the old Act have been removed or whittled down. He also felt that giving of wider powers to the Rent Controllers was not in good taste.

Mr. M. T. Nanaiah, Advocate deliberated more on the penal provisions incorporated under the Karnataka Rent Act, 1999 and its ramifications. He also dwelt upon the effect of Sections 69 and 70 the Karnataka Rent Act, 1999 particularly with reference to the pending cases.

The seminar ended with the vote of thanks proposed by the secretary. Mr. Jayachandra compered the programme.

Around the Courts

Subrule 9 of Rule 13 of the Bangalore Development Authority (Allotment of sites) Rules, 1984 - Forfeiture of sital value paid by the allottee in the event of cancellation of the allotment, whether valid;

By the judgment dated 5.2.2002 delivered in WP No 29264/2001 (BDA) a single judge of the High court of Karnataka has held that the allottee of the site is entitled for refund of the money deposited except the initial deposit in the event of cancellation of allotment by the BDA on the ground of non-disclosure of the husband of the allottee already owning a site. The court said that "it is true that the rule in question prescribes that if the allotment sought for is based on incorrect and false information the sital value deposited shall be forfeited. The said rule is in the nature of penalty. The Respondents are not entitled to act as a criminal court and impose penalty for giving false information. If at all, they can only estimate the reasonable expenditure incurred by them in the proceeding culminating in just intimating the allotment of sites and recovering the deposit of moneys". The court also observed that, "while issuing notice regarding cancellation of the site the Respondent didnot direct for the forfeiture of sital value and only when the petitioner sought for refund of money Respondents stated taht they would forfeit the sital value. That shows the Respondents didnot intent to direct forfeiture".

Sec. 19A of the Rajasthan Pemises (Control of Rent and Eviction) Act - non payment of rent during the pendency of a dispute between landlord and tenant whether the landlord can seek eviction, if tenant deposited the rent before trial corut.

During the last week of February 2002 Supreme Court held that a landlord cannot seek eviction of a tenant on the ground of non-payment of rent during the pendency of a dispute between them if latter had deposited the rent before the trial court.

A bench comprising Justice R. C. Lahoti and dJustice Ruma Pal ruled that "the tenant is not required to pay the rent twice over personally to the landlord or to tender the same in one of the modes provided under section 19A of the Rajasthan Premises (Control of Rent and Eviction) Act".

A shop owner, Ganga Devi moved the trial court for eviction of her tenant Shiv Dutt Jadiya on the ground that he failed to pay the rent. The trial court did not pass eviction decree eventhough it held that the tenant had committed a default in payment of rent before the institution of the suit.

News Panorama

US Supreme Court security officials told an Indian broadcast intern to remove her scarf as it was "bothering some of the justices". The Supreme Court was hearing an argument when Roopa Singh, seated in an alcove in the rear of the press section, noticed that Chief Justice seemed to be scowling at her. Security officials noted the scarf "bothering some of the justices". Roopa Singh recalled the officer as saying, "Do you wear that for religious reasons?" he asked. "No" Singh said. "Would you take it off?" The officer asked. Singh, now in her second year at Berkeley Law School, though deeply offended and upset, said she would, and excused herself to do so.

Courtesy : TOI

Literary Union

On 27.2.2002 under the joint auspices of the literary union and the Department of Kannada and Culture, Government of Karnataka, Ms. Deepa Bhat gave a Bharathanatyam programme in the city auditorium of AAB. Mr. Justice A. V. Srinivasa Reddy and Ms. Justice Manjula Chellur were the chief guests at the function. Mr. T. M. Venkata Reddy, President of the Union, presided over.

Lahari Foundation

The foundation provided medical assistance of Rs. 2000 to Mr. B. Mohan, Advocate, Bangalore.

Obtiuary

We regret to notify that :

- On 1.2.2002 N. K. Venkatesha Murthy, Advocate, passed away at Bangalore.
- On 18.2.2002 K. Ramanathan, Advocate, passed away at Bangalore.
- On 22.2.2002 B. R. Narendra (45) an Advocate from Hiriyur, Chitradurga District, passed away at Hiriyur.
- On 24.2.2002 C. Nanjappa, Advocate, Passed away at Bangalore.

> Laws are like cobwebs, which may catch small flies, but let wasps and hornets break through
>
> **- Jonathan Swift**

Published by : Lahari Advocates Forum, No. 2980, "Laxmideep", 17th Cross. K. R. Road, BSK II Stage, Bangalore-560 070 and
Printed at : Parimala Mudranalaya, Mount Joy Extension, Hanumanthanagar, Bangalore-560 019. Phone : 6525516. Editor : K. Suryanarayana Rao

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ ೨ | ಶಕೆ : ವಿಷುನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾಸ : ಮಾಘ | ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

ಕವಿ ಹೃದಯ

ಪ್ರತಿ ಲೋಕವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ತಪೋವನಗಳೂ ಅವುಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳೂ ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನರಲ್ಲ. ತಪೋವನವು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸೌಮ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮುಖ ವಾದರೆ ಪಟ್ಟಣ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಹುರುಪಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ. ಪ್ರಕೃತಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಹರುಷಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ದುಃಖಗೊಳಿಸುವುದು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೈಸುವುದು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೊಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೈಸುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚೇತನಾಚೇತನ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಗಳು. – **ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸ**

ಸಂಪಾದಕೀಯ....

ವಿಭ್ರಾಂತ ಗಳಿಗೆ

ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕೋಮುಗಲಭೆಗಳ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮನಸ್ಸು ಮರುಗುತ್ತದೆ. ಅಮಾಯಕ ಜೀವಿಗಳೆಷ್ಟೋ ಬಲಿಯಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಗಳಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಿಗಡಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ? ನಾವು ಎಷ್ಟೊಂದು ಕ್ರೂರಿಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಾ ಷಂಡರಂತಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ? ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅಧಿಕಾರದ ಹಸಿವು ಇಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲದೆಡೆ ಅವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಬೇಳೆ ಬೇಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಕಾದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ದಿನಗಳು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಮೂಡಿಸಿವೆ. ಗೋದ್ರಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನರಮೇಧ ಆಸ್ತಿಲೂಟಿ ಕಲುಷಿತ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದವು ಅಂತಲೇ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹಬ್ಬುವ ಕಾರಣಗಳೇ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಒಂದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅದರ ನೆರಳು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಪಸರಿಸಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಅವು ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ ತಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಭದ್ರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೇ ಮಗ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬಲಿಯಾದರೂ ಹಬ್ಬವೇ. ಮನುಷ್ಯಜೀವರ ಜತೆಯ ಚೆಲ್ಲಾಟವೇ ಇಂದಿನ ಅಧಿಕಾರಾರೂಢ ಮಂದಿಗಳ ಆಟ. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯ ಭೂತವು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೂ ಹಲವು ಮಾನವ ದ್ವೇಷರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಬೇಕೆ? ಇವಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲವೆ?

ದಿಕ್ಕುದೆಸೆಯಿಲ್ಲದ ಆಡಳಿತ ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ಇರುವ ನಡುವಿನ ಕಂದರ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರಬರುತ್ತಾ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲಸದೇ ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬೇರೂರುತ್ತಿವೆ. ಯಾರಿಗೆ ಯಾರು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಹತಾಶೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಆಡಳಿತ ಚಕ್ರ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಚುರುಕಾಗಿ ಜನೋಪಯೋಗಿ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹತಾಶೆಯನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಚೇತೋಹಾರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ಇರಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದೊಂದು ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ.

ನೃತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ದಿನಾಂಕ ೨೭.೦೨.೨೦೦೨ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಲಿಟರರಿ ಯೂನಿಯನ್ನಿನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಟಿ. ಎಂ. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕು|| ದೀಪಾಭಟ್‌ರವರಿಂದ **'ಭರತನಾಟ್ಯ'** ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸ ಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಭೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಹೈ|| ನ್ಯಾ||ಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರೆಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾ|| ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳಾ ಚೆಲ್ಲೂರ್‌ರವರು ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು.

ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರಿಂದ ಅತಿಥಿಗಳ ಸ್ವಾಗತದೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಟಿ. ಎಂ. ವೆಂಕಟರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸಭಿಕರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ನಂತರ ಅತಿಥಿಗಳಾದ ನ್ಯಾ|| ಶ್ರೀನಿವಾಸರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳಾ ಚೆಲ್ಲೂರ್‌ರವರುಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಚಾರ ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಘದ ಖಜಾಂಚಿಗಳಾದ ವಿ. ಎಸ್. ಹೆಗ್ಗಡೆರವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ನಂತರ ಕು|| ದೀಪಾಭಟ್‌ರವರಿಂದ ಗಣಸ್ತುತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭ ಗೊಂಡ ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗುರುಹಿರಿಯರ ಮತ್ತು ಸಭಾವಂದನೆ, ಷಣ್ಮುಗ ಕೋಲ್ಮಯಿ, ಪದಂದಾರಿಚೂಚು ಮತ್ತು ತಿಲ್ಲಾನ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳ ಭರತನಾಟ್ಯದ ಪ್ರಾಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅಮೋಘ, ನವರಸಭರಿತ ಭಾವಪೂರ್ಣ ಅಭಿನಯದ ಮೂಲಕ ಸಭಿಕರ ಗಮನ ಸೆಳೆದರಾದರೂ ಒಂದೊಂದು ಕೃತಿಯ ಅಭಿನಯದ ಸಮಯ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಭಿಕರ ಗಮನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಮ್ಮತ್ತ ಸೆಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿದೆ ಸಫಲರಾಗದಿದ್ದುದು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತಾದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸದಿದ್ದುದು ಹಾಗೂ ವಿಚಲಿತರಾಗದಿದ್ದುದು ಅವರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮೆರಗು ಕೊಟ್ಟಂತಿತ್ತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ವಂದನಾರ್ಪಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ವರದಿ : **ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್**

ಕವಿ–ತೆ

- ಭವಾನಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್

ಕವಿಗೆ ಕವಿತೆ ಕಾನನದೊಳಗಿನ ಚೆಂಗುಲಾಬಿಯಂತೆ,
ಭೂಗರ್ಭದಡಗಿಹ ನಿಧಿ–ನಿಕ್ಷೇಪದಂತೆ,
ತನ್ನೊಡಲ ನೋವು–ನಲಿವಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಜೀವದೊರತೆಯಂತೆ,
ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಮನದ ಕದವ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಂತೆ.

ಕವಿತೆಗೆ ಕವಿ ದಾಸಾನುದಾಸನಂತೆ,
ತನ್ನನೇ ತಾನು ಅರ್ಪಿಸುವನಂತೆ,
ಕವಿತೆಯಾ ಸೊಬಗು ಕವಿಯಿಂದಂತೆ,
ಭುವಿಗೆ ಬಾನ ರವಿಯಿದ್ದಂತೆ.

ಕವಿಗೆ ಕವಿತೆ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಸಂಗಾತಿಯಂತೆ,
ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಬಿಡಲಾರದ ನಂಟಂತೆ,
ಬಿಟ್ಟರೂ ಬಿಡದ ಬಂಧವಂತೆ,
ಎಂದಿಗೂ ಮುಗಿಯದಾ ಬಾಂಧವ್ಯದಂತೆ.

ಕವಿತೆಗೆ ಕವಿ ಸಾಗರಕೆ ನದಿಯಿದ್ದಂತೆ,
ಮನೆಗೆ ತಳಪಾಯವಿದ್ದಂತೆ,
ಲತಾಂತಗೆ ಆಸರೆಯನ್ನಿತ್ತ ಲತೆಯಂತೆ,
ಕವಿತೆಯಾ ಜೀವನಾಟ ಕವಿಯಂತೆ.

ಕವಿಗೆ ಕವಿತೆ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದಂತೆ,
ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಮನಸಿನಾ ಪದರದಂತೆ,
ತಣ್ಣಗೆ ಬೀಸುವಾ ತಂಗಾಳಿಯಂತೆ,
ನೆಮ್ಮದಿಯನೀಯುವ ನೆಲೆವೀಡಂತೆ.

ಕವಿ ಇಲ್ಲದಿರೆ ಕವಿತೆಯೆಲ್ಲಿ? ಕವಿತೆ ಇಲ್ಲದಿರೆ ಕವಿಯೆಲ್ಲಿ?
ಕವಿ – ಕವಿತೆ ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮುಖಗಳಂತೆ,
ಕವಿ ದೇಹವಾದರೆ ಆತ್ಮ ಕವಿತೆ,
ಎಂದಿಗೂ ನಂದದ ನಂದಾದೀಪದಂತೆ.

ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ

ದಿನಾಂಕ ೧೩.೨.೨೦೦೨ರಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸುಮಾರು 1.45 ಗಂಟೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸಂಘದ ನಗರ ಘಟಕದ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಕನಕಪುರ ಲೋಕಸಭಾ ಮರು ಚುನಾವಣೆಯ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ **''ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆ''**ಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೆಡ್ಡಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಸಂವಾದವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಸಭೆಗೆ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿ ಮಾಜಿ ಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಹಾಗೂ ಹಾಲಿ ಸಚಿವರಾದ ಪ್ರೊ|| ಬಿ. ಕೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರಾದ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪ ವಕೀಲ್‌ರವರು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಇತರ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೋರಿದರು.

ಪ್ರೊ|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಕಾಯ್ದೆ (People's Representation Act)ರ ೧೯೭೪ ಮತ್ತು ೧೯೭೫ರ ಸಾಲಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಸಕ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾ ಚುನಾವಣಾ ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು ಕೆಲಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಯೋಗ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ ಬಿಗಿಗೊಳಿಸಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲಗಾಮು ಹಾಕಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಕೇವಲ ಹಣ, ತೋಳ್ಬಲ ಮತ್ತು ಜಾತೀಯತೆ ಈ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಳವಳಕಾರಿ. ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯು ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇತರರು ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೋಷಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಗೆಲ್ಲಲು ಖರ್ಚಿನ ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಗೆಲ್ಲಲೀ, ಸೋಲಲೀ ಅವರ ಖರ್ಚು ಲಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಟಿಗಳು ತೆರೆಮರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತವೆಂದು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತಾ ಪರಿಶುದ್ಧ ನೀತಿಸಂಹಿತೆ, ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇದ್ದು ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಕೀಲರ ಪಾತ್ರ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದರು.

ಪ್ರೊ|| ಬಿ. ಕೆ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರೊ|| ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್‌ರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ಖರ್ಚಿನ ಅಂಶ ಮತ್ತು ಅಂಕಿ – ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಗಳ ನಾಯಕರ ಪರಸ್ಪರ ಟೀಕೆಗಳು ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಬೇಕು, ಅವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಗಳು ಬಳಸುವಂತಾಗಬಾರದು. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾಗ ಬೇಕೆಂದರು.

ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪ ವಕೀಲ್‌ರವರು ಇತರ ಭಾಷಣಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಹಾಗೂ ಶುದ್ಧ ಪರಿಸರದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ, ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಉಳಿವಿಗೂ ಅತಿ ಅವಶ್ಯವೆಂದರು.

ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ವರದಿ : **ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ್**

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಸುಬ್ಬರಾವ್

ಹಲವಾರು ವಕೀಲರಿಗೆ ದಾರಿದೀಪ,
ತಾವಾಗಿ ಕಾನೂನು ಕಣಜ,
ಕಕ್ಷಿದಾರರಿಗೆ ಭರವಸೆಯ ಖನಿ,
ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯಲಾಡದ ಹಿರಿಯ ಚೇತನ,
ದೇಹ ಲೀನವಾದರೂ, ಆತ್ಮ ಚಿರಂತನ,
ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅನಂತ ನಮನ.

– ಭವಾನಿ ವೇಣುಗೋಪಾಲ್

ಸಾಲಿಗರ ಸಂಘ

ಸಾಲದ ಶೂಲ ಇರಿಯುವುದು ಸಾಲಗಾರನನ್ನು ತಾನೆ? ಅವನನ್ನಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ? ಆಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುವ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಹೇಳಬಹುದು : ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಇರಿಯುವುದು: ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇರಿಯುವುದು; ಹೆತ್ತವರನ್ನು ಇರಿಯಬಹುದು; ಎಂದೆಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಸಾಲಿಗನನ್ನು ಈ ಶೂಲ ಇರಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಲೋಚನೆ ಯಾರಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆ? ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬಹಳ ಸಲ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಸಾಲಗಾರರೆಲ್ಲ ಹೀರೋಗಳು, ಸಾಲಿಗರೆಲ್ಲ ವಿಲನ್‌ಗಳು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆಯ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಲಿಗನ ಪರ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ನಾನು ರೌರವ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ ಸರಿ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಪೀಠಿಕೆ ಯಾಕೆ? ನಾನು ಸಾಲಿಗರ ಸಂಘದ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಾಗಿವೆ ಅಷ್ಟೆ . ಇದೆಂತಹದಪ್ಪ ''ಸಾಲಿಗರ ಸಂಘ'' ಎಂದು ಯಾರ ಹುಬ್ಬಾದರೂ ಏರಿಯೇ ಏರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ, ಇದೋ ಉತ್ತರ :–

ಸಾಲಗಾರ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಸಾಲಿಗನೂ ಇರಬೇಕು, ಸಹಜ. ಸಾಲಿಗನಿದ್ದರೆ ಸಾಲಗಾರರು ಹುಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಇದೂ ಸಹಜವೇ. ಸಾಲಗಾರರು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸಾಲಿಗರೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ. ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಸಾಲಿಗರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥ ಅವರ ಹತ್ತರಷ್ಟು ನೂರರಷ್ಟು ಸಾಲಗಾರರು ಅಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಸಾಲಗಾರರಲ್ಲಿನ ಸಂಘಟನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಲಿಗರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲವೆ? ಹೌದೆನ್ನಿ. ಇದರ ಸಂಘಟನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಸಾಲಿಗರ ಗಟ್ಟಿಕಾಲುಗಳೆಲ್ಲ ಅದುರತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಬುಡ ಕುಸಿಯುವ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಿಗರು ನಡುಗತೊಡಗುತ್ತ ಸಾಲಗಾರರ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಕೈಯಾರೆ ನೀಡಿದ ನೋಟುಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಮೂಡತೊಡಗಿ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕುಟ್ಟತೊಡಗಿರುತ್ತದೆ. **''ಸಾಲಗಾರ''**ನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ಮಾಡಿಕೋ ಹೋಗೋಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರಂತೂ 'ಸಾಲಿಗ' ಸತ್ತ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಕಾನೂನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ ಅಂದರೆ ಹಲವು ಸಲ ಆಧಾರಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ಕೊಕ್ಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಮೆಗತಿಯದು. ಕೋರ್ಟನ್ನು ನಂಬಿದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು. ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೇ ಸರಿ. ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಂತೂ ಸಾಲಗಾರರಿಗೇ ನ್ಯಾಯದ ಎಲ್ಲ ರಕ್ಷಣೆ ಎಂಬ ಶಾಮೀಲಿನಲ್ಲೇ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವತಃ ಸಾಲಗಾರನೇ ಊಹಿಸಲಾಗದಂತಹ ರಕ್ಷಣೆ 'ಸಾಲದ ಸಂಬಂಧ' ದೊರೆಯುವಾಗ ಸಾಲಿಗ 'ಲಭೋ ಲಭೋ' ಎನ್ನದೇ ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಇಂಥ ನೋವು ನಲಿವುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ವೇದಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸಾಲಿಗರಿಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ 'ಸಾಲಿಗರ ಸಂಘದ ಪರಮಗುರಿ.

ಗಾದೆಯೇನೋ ಇದೆ ''ಸಾಲಿಗನು ಕೊಂಬಾಗ ಹಾಲೋಗರ ಉಂಡಂತೆ. ಸಾಲಿಗ ಬಂದಾಗ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಂತೆ''. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲು ಮುರಿದಿರುವುದು ಸಾಲಿಗರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಂತೆ. 'ಸಾಲಿಗ'ನಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯವನ್ನೂ, ಗಟ್ಟಿ ಗುಂಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಪಡೆದಿರಲೇಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ರುಜುವಾತಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಇಲ್ಲದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನ ಹಳ್ಳಿ 'ಚಿಪ್ಪು' ಹಿಡಿದು ಕೂತಿರುವ ಕಾರಣ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ನನಗೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳು ಹೊಕ್ಕ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಸಾಲಿಗರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ಒಂದು ಅಹವಾಲನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇನಾದರೂ ಅದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದೇ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡೋಣ ಅಂದರೆ ಅವರು ಅದರ ಅಪ್ಪನಂತಹ ಅಹವಾಲನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನೂ ಗುಜರಾಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೋ, ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೋ ಕೊಡೋಣ ಎಂದರೆ ಮುಖ ಕಹಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವರ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಿದವರೂ ಅಂತಹ ಅಹವಾಲನ್ನೇ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬೆದರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವನಾದರೂ ಗೂಂಡಾ ರಾಜನಿಗೆ ತಲುಪಿಸೋಣ ಅಂದರೆ ಸಾಲಗಾರರು ಅವರನ್ನೂ ಬುಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಸಾಲಗಳ ಅರ್ಜಿಗೆ 'ಶ್ಯೂರಿಟಿ'ಗಳಾಗಿ ಸಹಿಮಾಡಿ, ಗೂಂಡಾಗಳಿಗೇ ಜಾಮೀನಾಗಿರುವಂತಹ ಸಾಲಗಾರರನ್ನು ಬಾಧಿಸಲು ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಪಾಪ. ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರು ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲಗಾರರು ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿಯಾರೇ?

ಅಂದಹಾಗೆ, **'ಸಾಲಿಗರ ಸಂಘ'**ದ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಹಣ ಶೇಖರಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನ ಹೆಗಲಿಗೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಹಾಕಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅಷ್ಟೂ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವೆಂದೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿಧಿಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ 'ಗುಳುಂ' ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕ ಎಂದು ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಏನೆನ್ನುತ್ತೀರಿ?

– **ಜೆಯೆಸ್ಸೆನ್**

ಒಂದು ಆತ್ಮೀಯ ಸಮಾರಂಭ

ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಜತೆಜತೆಗೇ ಹಾಸ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಎಚ್. ಆರ್. ಶಂಕರನಾರಾಯಣ (ಹಾರಾ) ೧೯೬೩ ರವರೆಗೆ ತುಮಕೂರು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿ ನಡೆಸಿದವರು. ಬಹುತೇಕ ತುಮಕೂರಿನ ವಕೀಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ, ಅವರದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಅವರ **'ವಕೀಲಿ ದಿನಗಳು'** ಪುಸ್ತಕದ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ತುಮಕೂರಿನ ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಫೆಬ್ರವರಿ ೭ರಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪನ್ನಗವೇಣಿ ಅವರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಧಾನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾವದ್ ರಹೀಂ ಅವರು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭೆ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾ ವಿಶೇಷವಾಗಿ BAR ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿರುವ ಲೇಖಕರು 'BENCH' ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಪೂರ್ಣಚಿತ್ರಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನುಡಿದು ಶ್ರೀ ಹಾ.ರಾ. ಅವರಿಗೆ ಶುಭ ಕೋರಿದರು. ಅಂದಿನ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾದ ಬಿ. ಎನ್. ತೋಂಟದ್ ಮತ್ತುಳಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಎಂ. ಸಿ. ಚಂದ್ರಯ್ಯ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಜಗದೀಶ್ ಮುಂತಾದವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಗೌರವಾದರಗಳಿಗೆ ತುಮಕೂರು ಬಾರ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳಿದ 'ಹಾರಾ' ಅವರು ತುಮಕೂರಿನ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮೆಲುಕು ಹಾಕುತ್ತಾ, ವಕೀಲರು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಭಾವೋದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಬಾರ್ ಮತ್ತು ಬೆಂಚ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ನುಡಿಯುತ್ತಾ, ಹಾಸ್ಯಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತಾ ಸಭೆಯನ್ನು ನಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿದರು.

ವರದಿ : ಸೂತ್ರದಾರ ರಾಮಯ್ಯ

ನಗೆಚಾಟಿಕೆ

ಮಗಳು : ಅಪ್ಪಾ ನಾನು ಯಾರಾದ್ರೂ ಲಾಯರನ್ನೇ ಮದ್ವೆ ಆಗ್ಬೇಕೂಂತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೀನಪ್ಪ..

ತಂದೆ : ಅಯ್ಯೋ ಯಾಕಮ್ಮ... ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ತೊಂದರೆ ತಗೋಳಾದಾಗ್ಲಿ, ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡೋಕ್ಕಾಗ್ಲಿ ಹೋಗ್ಲೇ ಬಾರ್ದು.

ಮಗಳು : ಲಾಯರಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರನೇ... ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗೋ ಸಂದರ್ಭನೇ ಬರೋದಿಲ್ಲ ನಂಗೆ.

ತಂದೆ : ಹಾಗಲ್ಲ ಅದು. ಜೀವನಾನೇ ಬೇರೆ, ವೃತ್ತಿನೇ ಬೇರೆ.

ಮಗಳು : ನೋಡಪ್ಪ ಒಂದ್ವೇಳೆ ನನಗೆ ಡೈವೋರ್ಸ್ ಮಾಡ್ಬೇಕು ಅನ್ಸುತ್ತೆ ಅಂತ ಇಟ್ಕೋ... ಬೇರೆ ಲಾಯರೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ... ಏನಂತೀಯ?

ತಂದೆ : ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚಿ.... ಮದ್ವೆಗೆ ಮುಂಚೆನೇ ಡೈವೋರ್ಸ್ ಮಾತೆ? ಮೇಲಾಗಿ ಫೀಸ್ ಕೊಡ್ದೆ ಹೋದ್ರೆ ಯಾವ ಲಾಯರ್ರೂ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡೋಲ್ಲಮ್ಮ

— • —

ಮೇಷ್ಟ್ರು : ರಾಜು, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಪದಗಳನ್ನು ಹೇಳು ನೋಡೋಣ.

ರಾಜು : ಕೌಟುಂಬಿಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, ವಿಚ್ಛೇದನ, ಜೀವನಾಂಶ, ಎರಡನೇ ಹೆಂಡತಿ, ವಿಶೇಷ ವಿವಾಹ...

ಮೇಷ್ಟ್ರು : ಇದೇನು, ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೇ ಹೇಳ್ತೀಯಲ್ಲ ನೀನು?

ರಾಜು : ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸಾರಿನಾದ್ರು ನಾನು ನನ್ನ ತಾಯಿ ಜೊತೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರ್ತೀನಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳು ತುಂಬಾ ಪರಿಚಯ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಸಾರ್.

— • —

ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು : ಅಲ್ಲಯ್ಯ ತಿಂಗಳಿಗೆ 5,000 ರೂ. ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತೇ ಅಂತೀಯ, ನಿನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿಗೆ 2,000 ಜೀವನಾಂಶ ಕೊಡೋದಿಕ್ಕೆ ಏನಯ್ಯ ಕಷ್ಟ ನಿಂಗೆ?

ಗಂಡ : ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗಾಗಲೇ ಮೊದಲನೇ ಹೆಂಡ್ತೀನ ಡೈವೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ 1,500 ರೂ. ಕೊಡ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ಇವಳು, ಎರಡನೇ ಹೆಂಡ್ತಿ. ಮದ್ವೆ ಆಗೋವಾಗ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ಲು. ಈಗ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು , ಡೈವೋರ್ಸ್ ಕೇಸು ಹಾಕಿ ಜೀವನಾಂಶ ಕೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅಲ್ಲಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮೂರನೇ ಮದ್ವೆ ಆದ್ರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಉಳಿದಿದ್ರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡೋದು ಸ್ವಾಮಿ ?

– **ಶ್ರೀಲತ ವಿ. ಮೂರ್ತಿ**, ವಕೀಲರು

ಅರಿವು

ಶಾಸನಗಳ ಮಹತ್ವ

ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಶಿಲಾಶಾಸನ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಎಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧದಿಂದ ವಿಂಗಡಿಸಬುಹುದು.

ಶಿಲಾಶಾಸನ :– ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಕೊರೆದ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಎಂಬ ಮಾತು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೂಢಾರ್ಥವಾದರೂ ಈ ಮಾತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಆಳವಾದ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ಇಂತಹ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜರು, ಶಾಸಕರು, ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಬರೆಯಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಶಾಸನ ಎಂದರೆ ಪ್ರಮಾಣಯುಕ್ತಲೇಖ, ಸಾಧಾರ ಲೇಖನ ಎಂಬ ಅರ್ಥವು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳೆಲ್ಲ ಕಲ್ಬರಹಗಳಾದರೂ ಕಲ್ಬರಹಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲವು ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳೆಂದೆನಿಸಲಾರವು. ಕೆಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲಾಲೇಖ, ಶಿಲಾಲಿಪಿ, ಲಿಪಿಕಲ್ಲು, ಲಿಪಿ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಪದಗಳು ಶಿಲಾಶಾಸನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿವೆ. ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಶಂಖ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊರೆದ ಲೇಖನಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವಾದರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಸನವೆಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ತಾಮ್ರ ಶಾಸನ :– ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಿಗೆ ಸಮತೂಕವಾದ, ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಆಧಾರಭೂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಲೇಖನಗಳು ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳು. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಆಕಾರದ ದಪ್ಪನೆಯ ತಾಮ್ರದ ಹಲಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ರಾಜಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ ಬಳೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿ ಭದ್ರಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಾದರೂ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಬಂದಿದೆ. ತಾಮ್ರಶಾಸನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಾಮ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಂಚು, ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನದ ತಗಡುಗಳನ್ನು ಶಾಸನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳ.

ತಾಮ್ರ ಶಾಸನಗಳಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೂ ಬರಹಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅದೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆ. ಒಂದನೆಯದಾಗಿ, ಅಷ್ಟು ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಚೆಯ ಕಾಲದಂತೆ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಕಾಗದವನ್ನಾಗಲಿ, ಬರಹದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣ ಹೀಗಿದೆ: ರಾಜಶಾಸನಗಳು ಬಹು ದಿನ ಬಾಳಲು ಅರ್ಹವಾದುವು; ಬಹುಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುವು. ಈ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಗುಡ್ಡದ ಬಂಡೆಗಳು, ಕಲ್ಲ ಕಂಬಗಳು, ಶಿಲಾಫಲಕ ಗಳು ಇವೇ ತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳಾಗಬಲ್ಲವು. ಈ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕನಾದ ಮೌರ್ಯ ಅಶೋಕ ಮಹಾರಾಜರು ಮೊದಲು ಬಾರಿ ತನ್ನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಸಾರಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ಸಂ. ೨೯೮೦ ''ಲಕ್ಷ್ಮೀದೀಪ್'', ೧೭ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಬನಶಂಕರಿ ೨ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦ ೦೭೦. ಮುದ್ರಕರು : ಪರಿಮಳ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ಮೌಂಟ್‌ಜಾಯ್ ಬಡಾವಣೆ, ಹನುಮಂತನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦೦೧೯, ದೂರವಾಣಿ : ೬೫೭೫೫೫೬. ಸಂಪಾದಕರು : ಜಿ. ಎಸ್. ನಟರಾಜನ್, ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು : ವಿ. ಎನ್. ಮೂರ್ತಿ